

## **Olje og Energidepartementet**

Postboks: 8148 Dep.  
0030 OSLO

Deres ref.:

Deres brev:

Vår ref:  
JRA

Dato:  
28.01.2005

## **HØRINGSUTTALELSE – ELSERTIFIKATER.**

### **Innledning**

Vardar AS har en ekspansiv strategi knyttet til realisering av ny fornybar energiproduksjon. Allerede i 2001 ble vindkraftanlegget på Mehukken satt i produksjon i selskapet Kvalheim Kraft AS som Vardar AS eier sammen med Østfold Energi. Den gangen var dette landets største vindkraftanlegg. Norge har betydelige vindkraftressurser til rådighet langs en lang kystlinje og det er naturlig at nettopp vindkraft skal utgjøre en betydelig andel når ny fornybar energiproduksjon skal realiseres her i landet. Vardar AS har derfor i årene etter idriftsettelsen av vindkraftparken på Mehukken lagt ned et betydelig arbeid i forbindelse med utvikling av nye vindkraftprosjekter.

Vardar AS er dessuten av den oppfatning at det enda er et betydelig potensiale knyttet til utbygging av småkraftverk og vi er indirekte gjennom Energiselskapet Buskerud AS medeiere i Norsk Grønnkraft AS.

Realisering av betydelige mengder ny fornybar energiproduksjon er svært viktig for å møte den enorme globale miljøutfordring utslipp av klimagasser medfører. Her bør Norge, som er svært rik på fornybare ressurser ha et særlig ansvar til å bidra.

I Vardar AS er vi opptatt av disse viktige miljøspørsmålene. For å kunne investere i ny energiproduksjon, er vi imidlertid avhengig av rammebetingelser som gir både akseptabel lønnsomhet og forutsigbarhet for prosjektene.

### **Forutsigbare rammevilkår og langsiktighet.**

Norge er i en særstilling når det gjelder energi med vår store andel vannkraft. Likevel er vi del av en verden som domineres av fossil energi med en lang rekke miljøproblemer som resultat. Der er dessverre god grunn til å anta at omverdenen vil være enda mer dominert av forurensende energi om 20 år enn den er i dag og at f. eks den forbruksveksten som nå skjer i Kina vil innebære økt bruk av kull. I dette perspektivet virker det lite gjennomtenkt å legge opp til at systemet med elsertifikater skal utvikles i år 2025 slik det foreslås i utkast til ny lov. Vår anbefaling vil være å etablere et system som gir langt større langsiktighet og forutsigbarhet og ser ingen grunn til at man alt nå tidfester når loven skal opphøre.

### **Som alle andre lover må også denne loven utformes som en varig ordning.**

Hensikten med å innføre el-sertifikater, er å synliggjøre økonomisk den positive miljøverdi ren og fornybar energi innebærer for Norge og det globale miljø. De fleste er i dag enige om at miljøulempene forårsaket av fossil energi og atomkraft ikke er synliggjort i de generelt lave energipriser som eksisterer i markedet. I mange tilfeller snakker vi om subsidiert energi, synlig eller usynlig, i tillegg til at det gjerne dreier seg om nedbetalte kraftanlegg som med enkelt vedlikehold kan holdes gående i mange år framover. Pliktige elsertifikater, slik utkastet til lov definerer disse, skal være et virkemiddel for å gjøre noe med den ubalansen som finnes mellom



rene og urene energikilder og de skal medvirke til å få realisert mer kostbare energiteknologier. Den rene og fornybare kraften skal premieres ved at produsentene skal kunne selge en tilleggsverdi (sertifikatet) og således oppnå en bedre fortjeneste enn uten sertifikat. Ordningen er også tenkt å skulle erstatte tidligere ordning med investerings- og produksjonsstøtte.

Målet må være å gjøre fornybar energi så lønnsom at man tiltrekker seg investorer som er villig til å tenke langsiktig og være med på å bygge ut Norges og verdens kapasitet av fornybar energi. I forslaget legges det opp til at produsenter skal kunne levere sertifikater i 10 år. Dette er imidlertid et altfor kort tidsperspektiv, og vil antakelig være for lite til å utløse de investeringer vi ønsker. Poenget med pliktige elsertifikater er å få fart på kraftutbygging basert på fornybar energi, samt å legge forholdene til rette for at fornybar energi får permanente fordeler på bekostning av ikke fornybare og forurensende energikilder. Det pliktige sertifikatmarkedet vil også ha positive effekter på det frivillige markedet hvor bedrifter i langt sterkere grad vil tendere til å ta større samfunnsansvar og medvirke positivt for det globale miljø.

**Vardar AS anbefaler at ordningen med pliktige elsertifikater gis et tidsperspektiv på 20 år, samtidig som vi ønsker å medvirke til at de samme virksomhetene kan selge opprinnelsesgarantier (frivillige grønne sertifikater) i evighetens tidsperspektiv.**

#### **Verdipapir eller formuesgode.**

Det er riktig av regjeringen å ta sikte på at det i første omgang skal utvikles et norsk- svensk marked for elsertifikater; men at det etter hvert også må utvides slik at flere land kan slutte seg til. Loven bør derfor gjøres harmonisk i forhold til det svenske systemet, samt gjøre det mulig å gjøre endringer slik at markedet kan bli enda større. I dette perspektivet virker det rart at man legger opp til prinsipielt viktige forskjeller mellom det norske og svenske systemet. Departementet legger i sitt forslag opp til at de norske elsertifikatene defineres som "formuesgode", mens det svenske systemet innebærer at elsertifikatet er et verdipapir, dvs. et finansielt instrument med den lovbeskyttelse og de fordeler dette innebærer.

Vardar AS tror systemet som helhet vil være tjent med at elsertifikatene defineres som verdipapirer og at dette innarbeides i lovteksten.

#### **Er byggestart riktig tidsangivelse?**

OED foreslår at ordningen med elsertifikater gjelder anlegg som har byggestart etter 1/1 2004. Dette gir i og for seg en klar tidsangivelse, men man savner en tydelig definisjon av hva som menes med byggestart. Det ville kanskje være mer presist å ta utgangspunkt i når en installasjon begynner å levere strøm på nettet.

Problemet er imidlertid at vindkraftanlegget på Mehuken (Kvalheim Kraft AS) og andre vindkraftpionerer faller utenfor ordningen dersom 01.01.04 skal benyttes. Dette virker sterkt urimelig, særlig fordi det eksisterte en ordning med produksjonsstøtte når disse anleggene ble realisert. Dette var en viktig forutsetning da vi tok vår beslutning om utbygging, fordi den kapitaliserte verdien av produksjonsstøtten bedret lønnsomheten vesentlig i prosjektet. Det som vi satte vår lit til skulle være en del av et pålitelig rammeverk for vindkraftinvesteringer, ble fjernet kort tid etter at anlegget ble satt i drift. Denne mangel på forutsigbarhet i rammebetingelsene har allerede vært til stor ulempe for oss som eier i Kvalheim Kraft AS. Skulle det nå bli slik at dette anlegget heller ikke skal omfattes av en ny elsertifikatordning, vil realiteten være at de som var pionerer og gikk foran i en ønsket utvikling, vil være de som opplever dårligst lønnsomhet i sine prosjekter.

Et annet poeng som også bør nevnes i denne sammenheng er at det svenske systemet har inkludert all vindkraft og vannkraft mindre enn 1,5 MW helt uavhengig av når disse ble bygget. Det vil virke underlig om Norge og Sverige skulle ha forskjellig regelverk på dette felt og en harmonisering av loven i forhold til Sverige må være det naturlige. I likhet med oss har flere pionerer i Norge hatt tiltro til statlige løfter og tatt risikoen med å være blant de første som bygget vindkraft her i landet. I god tro og med liten eller marginal lønnsomhet tok man sjansen og ble vindkraftpionerer i Norge.

I starten vil det dessuten være begrenset tilgang på sertifikater i det norske markedet. Prisen vil derfor ventelig bli meget høy. Selv om dette kan være positivt for de som er kommet med, vil en for høy pris også ha negative



virksomheter. I en slik sammenheng er det enda mer naturlig å inkludere både små vannkraftverk og pionervindkraften med i ordningen med elsertifikater.

**Vardar AS anbefaler derfor at alle vindkraftanlegg og alle små vannkraftanlegg mindre enn 1,5MW blir inkludert slik det er gjort gjeldende i Sverige. For vindkraftanleggene er dette helt nødvendig for at de skal få de rammebetingelser de ble forespeilet da investeringsbeslutningen ble tatt.**

#### **Produksjon av fornybar energi som et biprodukt i prosessindustrien.**

Det er også kjent at prosessindustrien har et betydelig urealisert potensial for å kunne produsere fornybar energi som et biprodukt fra sin hovedproduksjon. Det er ulike grunner til at dette ikke er blitt gjort i større grad, men hovedårsaken er at det i dagens situasjon er lite lønnsomt for eierne. Slike prosjekter kan imidlertid raskt komme på banen, og ved å inkludere dem i ordningen med elsertifikater, vil de i en tidlig fase bidra positivt til større elsertifikatmarked.

**Vardar AS anbefaler også at industriell kraftproduksjon fra fornybare biprodukter i prosessindustrien blir inkludert i systemet med elsertifikater.**

#### **Øvrige positive følger av lovforslaget.**

Innføring av elsertifikater vil kunne påvirke den norske kraftprisen og hjelpe til å få billigere strøm i Norge. Dette er positivt for forbrukerne; men det kan også påvirke produsentenes lønnsomhet negativt. Elsertifikater skal resultere i økt produksjon og vil bedre leveringssikkerhet og fleksibilitet i kraftforsyningen, samtidig som den gjør ny fornybar energi mer lønnsom. Elsertifikater skal medføre investeringer. Dette betyr næringsutvikling og arbeidsplasser i lokalsamfunnet.

Elsertifikater fremmer produksjon av ny fornybar energi. Det innebærer en rekke positive virkninger for folk og lokalsamfunn, for miljøet og dermed for hele verdenssamfunnet.

Vi ser fram til at saken legges fram for Stortinget til behandling så raskt som mulig, slik at ordningen med elsertifikater blir gjennomført fra 1/1 2006 slik planen er.

Med vennlig hilsen  
Vardar AS

A handwritten signature in black ink, appearing to read "J. Rauboti".

Johannes Rauboti  
Adm. direktør